

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrd Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommet en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 17340 — „St. Olav“s ekspedisjon og forlåg, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: Intervjuet med «kardinalen» — et falsum. — Streiftog over vår stilling idag. — St. Thøger. — Hvad utretter St. Olavs Forbund? — Småskrifter til sannhetens forsvær. — Spørsmål og svar. — Sveriges Katolska Ungdomsblad. — Herhjemme — og derute.

Intervjuet med „kardinalen“ — et falsum.

Den svenske avis «Dagens Nyheter» publiserte 5. januar et intervju som dets korrespondent i Roma og Turin, hr. Johan Nilsson (som skriver under merket Gianduja) skulde ha hatt med en kardinal i anledning av det italienske luftbombardement på det svenske Røde-Kors lasarett i Etiopia. Ifølge dette «intervju» skulde kardinalen hvis navn ikke blev oppgitt, ha fremkommet med så besynderlige uttalelser, at enhver uhildet leser som hadde det minste kjennskap til katolsk livsanskuelse måtte bli mistenksom: slik kunde ikke en kardinal uttale sig.

Det opsiktvekkende intervju er imidlertid blitt publisert i noen norske aviser, således i «Dagbladet» for 6. januar under overskriften: Sykepasser og kardinal. Som meddelt i «St. Olav» nr. 2 har vi da straks tatt skritt for å få saken oppklart. Før vi fremlegger resultatene av denne undersøkelse, vil vi først gjengi «intervjuet» slik det stod å lese i «Arbeiderbladet» for 9. ds. under overskriften: Kristnemønnen i bengalsk lys:

«Kardinalen, Guds stedfortreders høire hånd var særlig påståelig. Han undsa sig ikke en gang for å bruke det sletteste av alle argumenter: «Krig er krig». Og Abessinia trengte den romersk-katolske civilisasjon, de ropte efter den og lengtet efter den! Da korrespondenten innvendte at det her gjaldt hvite, fremmede menn som hadde reist frivillig ned for å hjelpe de syke og sårede, svarte den enestående Hans Herlighet: «Det er sant, men hvorfor skal hvite menn hjelpe de svarte? Negrene er barbarer og har da ikke rett til å vente noen barmhjertighet.

— Er dette kristelig lære, Deres Eminense?

Kardinalen reiste sig i sin fulle lengde: — Kris-

tus har befalt oss å utbre hans lære over hele verden og blandt alle folk. Men han har ikke sagt noe om de midler vi skal anvende oss av.

— Men dette er jo jesuitisme, sier journalisten.

— Loyolas devise «Hensikten helliger midlet» er en av de fasteste klipper religionen er basert på.

— Står Vatikanet helt og fullt på Italias side?

— En kristen må alltid stå på rettens side!»

«Dagbladet» refererte «intervjuet» i en noe kortere form.

Det var kanskje særlig setningen om «Loyolas devise: Hensikten helliger midlet som en av de fasteste klipper religionen bygger på» som umiddelbart har vunnet tiltro. Tross denne setning ingen hjemmel har hverken i Jesuittenes eller i Kirkens lære, er den, som bekjent, en av de mest gjengse endnu rådende fordommer i den protestantiske verden. Det var ikke minst denne uttalelse i en kardinals munn ved siden av de kyniske bemerkninger om krigen mot de sorte menn, som måtte gjøre enhver katolikk mistenksom: dette kan ikke en kardinal ha sagt, dette må stamme fra journalisten som p. g. a. sine fordommer har ment at slik vilde en katolsk prelat svare.

Da det så fra sikker kilde i Sverige blev oplyst at vedkommende journalist på henvendelse hadde svart at det var ham umulig — angivelig av diskresjonshensyn — å opgi kardinalens navn, har Vikariatet gjennom Norsk Telegrambyrå utsendt følgende dementi:

Det Apostoliske Vikariat meddeler i anledning av en svensk avis-korrespondents intervju med en

anonym romersk kardinal om krigen i Etiopia at vedkommende korrespondent på opfordring ikke har vært i stand til å navngi kardinalen. På bakgrunn av denne opplysning stilles «kardinalens» besynderlige uttalelser, som står i direkte strid med den katolske lære, i det rette lys. Vikariatet stempler derfor «intervjuet med kardinalen» som et falsum og anmoder de norske blad som har gjengitt det, om å innta dette dementi.

Det er oss en glede å kunne tilføie at både «Dagbladet» og «Arbeiderbladet» har etterkommet denne anmodning.

Imidlertid har man fra katoisk hold i Sverige henledet «Osservatore Romanos» oppmerksomhet på «intervjuet» og Vatikanets organ bragte 13. ds. på første side en notis som i norsk oversettelse lyder:

«Nok et påfunn for å skade den hellige Stol.

Et svensk dagblad, «Dagens Nyheter» i Stockholm, publiserer den 5. januar et intervju mottatt

fra sin korrespondent i Torino, som kaller sig «Gian-duja» om den katolske Kirkes og den hellige Stols holdning overfor den italiensk-etiposke konflikt.

Selve innholdet i intervjuet viser at det er et foster av fri fantasi, idet det får en kardinal i den hellige romerske Kirke til å hevde grunnsetninger som står i direkte strid med katolsk lære og tankegang.

Det er bragt på det rene at vedkommende korrespondent på et spørsmål om å opgi hvilken kardinal han har intervjuet, har svart «at det ikke dreiet sig om en italiensk kardinal». Dette svar alene er tilstrekkelig til å vise at korrespondenten søker å undgå enhver konfrontasjon og tillike å fri sig fra det ansvar som hans publikasjon innebærer. På den annen side viser en gjennomgåelse av det påståtte intervju at dette har til hensikt å skade katolikkene og den hellige Stol og at det derfor ikke kan stamme fra en av Kirkens kardinaler».

Som man ser stemmer «Osservatore Romanos» notis av 13. ds. nøie overens med det dementi som det Apostoliske Vikariat to dager i forveien hadde utsendt gjennom N. T. B.

Streiftog over vår stilling idag.

«Utgrunnelige er dine veier, o Herre!» Er ikke disse ord de første som må falle en kristen inn, når vi nu ved årsskiftet vender blikket utover og søker å danne oss et bilde av hvorledes verden av idag ser ut? Ti hvad er det vi ser annet enn foreteelser som må vekke tvil og frykt i våre sjeler om vi bare holder oss til den form som de fremtrer i. Verdensmarkedets økonomiske stilling frembyr et bilde av det vildeste kaos: på noen steder tilintetgjør man millionverdier av bomull, kaffe, korn, frukt o. l. mens der samtidig er andre steder hvor menneskene går sultne og frysende uten å ane hvor de skal få mat og klær fra. Verdenspolitikken står fremdeles i krigens tegn hvad kapprustningene og den almindelige mentalitet angår, foruten at der allerede raser en krig, som stadig frembyr faremomenter for utbrudd av en ny verdenskrig og som ser ut til å bli ført hensynsløse og grusommere enn noget annet av den nyere tids felttog. Endelig ser vi at der på det religiøse-kulturelle livs områder har reist sig bevegelser som forsøker å motarbeide og tilintetgjøre kristendommens innsats i menneskeheten. Ja, det er et sørgelig skue jorden frembyr — men sørgeligst for alle dem som med Rousseau har trodd på «den absolutt gode menneskenatur» og «utviklingens ustanselige fremskritt». De må føle den «utvikling» de ser som et hårdt slag for alle sine drømmer om en strålende menneskeslekt på basis av det naturgivne. Men ikke så med de kristne, ti de vet at arvesynden og dens følger har åpnet verden for de nedbrytende og oprørske demoners virksomhet, og at dens frelse kun ligger i om menneskene ikke mottar Kristus og hans virke

og lære alene som en gave, men som en oppgave. En oppgave for hver enkelts personlige liv, innad som utad. Men fordi så mange, selv om de kaller sig kristne, ennå ikke har forstått dette, har det onde fremdeles så stort et spillerum — ikke minst gjennom den frykt og fortvilelse som dets makt kaller frem i svake kristne sjeler.

Istedetfor at vi skulde reagere på en helt annen måte overfor tidens foreteelser! Ti hvad gavner det om vi klager eller raser, kritiserer, diskuterer og polemiserer? Ingenting! Ikke gavner det oss og ikke gavner det våre omgivelser — i all fall bare i de sjeldneste tilfelle. Nei, den eneste fruktbare måte å reagere på er gjennom overveielse av fenomenene. En overveielse av vårt forhold til disse, vårt personlige forhold, vil uvegerlig føre frem til en større erkjennelse, en sterkere bevissthetsform, hvorfra vil utspringe en kraftfullere vilje med mektigere evne til handling. Vi ser at den kristne tro tres under føtter, fornektes og tildels forfølges selv i «kristne» stater — men har ikke vi selv vært med til å fornekte kristendommens primære krav til oss? Har vi selv ikke vært med på å døve, ja drepe dens stemme i oss, når den minnet oss om kjærlighetsbudet mens vi selv bare var optatt av å søke vår egen fordel: større ære fremfor andre, større fortjeneste selv om den blev opnådd på andres bekostning? Jeg er slik, Du er slik — alle er vi slike. Tilsammen er vi kommunen — den blir slik! Tilsammen er vi staten, nasjonen — den blir slik! Og så undres vi over at stat løfter vebnet hånd mot stat til egen fordel — at nasjon søker

veien til ære og gull over annen nasjon uten hensyn til midlene som anvendes. Og så undres vi over stillingen på det økonomiske, politiske og religiøs-kulturelle livs område — at denne fortøner sig som den gjør ved dette nyttårsskifte!

Vi kjenner ikke Forsynets veier, — «utgrunnelig er dine veier, o Herre!» Men vi kjenner målet, vi erkjenner Herrens mål med mennesket, han skapte i sitt billede. Mennesket falt — men Herren forblev tro mot sitt mål og sendte sin sønn til jorden hvorved han gjenga oss muligheten for atter å bli menneske: Gudsbilledet på jorden.

Og kjenner og erkjenner vi Herrens mål da må vi også akseptere hans gave og oppgave til oss personlig: «Kristus i mitt jeg.» Kristusviljen som impuls til vår væren og virke her på jorden.

Virke — ti «Guds rike er ikke ord, men kraft.» La oss ikke falle for den fristelse bare å sette oss ned og diskutere og kritisere verdens «skjeve gang». Bare å tale, å diskutere er en reminisens fra den liberale epoke — bare å kritisere er Mefistofeles' kjenne-tegn: «der Geist der stets verneint.»

Vel — selvfølgelig skal sannheten forkynnes, men det er noe helt annet enn den nyttesløse debatt fremt og tilbake om en ting, noe helt annet enn tomme spekulasjoner. Ett er å bli tro mot egen bekjennelse, et annet er ustanselig å polemisere mot en hvilken som helst motstander uten å kunne vurdere hans betydning og skille det vesentlige fra det uvesentlige. Den kristne må forstå til rette tid å kunne tie og gjennom sin tausehet overfor de små og ubetydelige ting styrke sin slagkraft når den virkelig kreves. Altså — den nuværende verdenssituasjon krever ikke av oss at vi skal utfinne nye forslag til i den store almindelighet å forbedre den og menneskeheten. Den krever ikke at vi skal tro å vite bedre beskjed enn dem som står på de ansvarlige poster og forkynne denne vår tro for alle og enhver som bare vil låne oss øren. Nei — det kreves av oss det ene: at vi skal gjøre vår plikt og fylle vår stilling i kristendommens ånd, hvor vi er satt. Den enkelte har ikke til plikt å skulle forbedre verden — det kan han rolig overlate til Forsynet; men han har som geistlig, som lærer, som politiker, som presse-mann, som mann eller kvinne av hvilket som helst yrke eller med hvilket som helst kall å gjøre sin kristne plikt på sin post. Skjer dette over hele linjen og i forhøiet grad, fordi tiden er så kampfylt og innebærer så mange farer for alt som er verdifullt, godt, sant og skjønt, da vil etterhvert den samme tid, vår tid, din og min tid, få et nytt ansikt.

Carlyle har uttrykt dette således: «Det er ikke dig gitt å forløse en fallen verden. Kun over ett menneske har du hel, ubegrenset og uovervinnelig makt: over dig selv. Vil du forløse dette menneske og søke å gjøre det i sannhet, da har du gjort noe, da har du gjort meget og ditt virke og ditt liv har ikke vært spilt!»

Riktignok vil jorden aldri bli et paradisi igjen — den vil alltid vedbli å være «tårenes dal»; ti vårt bli-vende sted er ikke her. Men vårt egentlige, vårt evige

hjem erhverver vi oss kun rett til når vi yder et godt arbeid her på jorden og yder dette arbeid i kraft av den guddommelige befaling: «Gjør eder jorden underdanig!» i den kristne, den sanne kristelige kulturs tegn. Hjelper vi mennesker på denne måte oss selv, hjelper også Gud oss. Og vi opnår bedre og bedre levevilkår for menneskeslekten.

Med dette i våre tanker vil vi nu avlegge noen små nyttårsvisitter hos enkelte stater og se om det er mulig å få dannet oss et noenlunde klart billede av verdens stilling idag — særlig av Kirkens stilling.

*

Vi vil da begynne hvor krisen er akutt. Konflikten mellom

Italia

og et land som også står tilsluttet Folkeforbundet er som et åpent sår, det ennu ikke er lykkedes å få lukket, enn si helet. Tvert om ser det ut som vi er lengere fra en reell fredstilstand enn noengang. Det ekko som Hoare—Lavals begravede fredsforslag har utløst viser dybden av den kløft som er mellom Folkeforbundets prinsipper og selv Italias minimalfordringer. Ingen kan idag forutsi hvorledes denne såvel praktiske som prinsipielle meningsforskjell skal kunne utjevnes. Ett er sikkert, at for første gang siden sin opprettelse skal Folkeforbundet nu bevise om det virkelig betyr noget som fredsgaranti. Men et annet er likeså sikkert: viser det sig at Folkeforbundet er avmektig, vil det bety en slik rystelse av hele Europas fundament at følgene er uoverskuelige. Og allikevel må man atter forsøke å bygge den nye internasjonale politikk op på den samme grunnvoll som Folkeforbundet: Folkeretten, idet man dog vel nok da vil innse at man ikke tør utelukke den absolutt kristne innsats som nu, men må gi den en langt bredere plass som helt praktisk livsanskuelse — som helt praktisk og nøkternt direktiv.

Mens vi alle i åndeløs spenning følger utviklingen av det østafrikanske spørsmål — vekker også forholdene i

Russland

berettiget opmerksomhet. Opmarsjen av de antirevolusjonære krefter som har gitt sig så mange utslag i Europa i det forløpne år, har ikke undlatt også å sette sine spor i Russland, hvor det fremgår av forskjellige uttalelser fra de ledende kretser i Kreml, at man atter forsøker å finne fra den kollektive masse tilbake til mennesket. Stakhanov-bevegelsen har utstedt en ny parole: «Ikke maskinen, men mennesket, som forstår å beherske maskinen, er vårt mål» — men denne vending er riktignok ikke utsprunget av moralsk eller religiøs nyorientering, men kun ut fra erkjennelsen av at man ikke uten at der skjer stor skade kan la det personlige gå tilbunns i massekollektivismen, da man så som nu kommer i den stilling at man besitter et fullkomment teknisk materiell, men ingen som kan benytte det i det praktiske liv. På alle felter ser vi nu at mennesket med sitt personlige ansvar har avløst komiteenes tidligere kollektivansvar. Denne bevegelse begynte i

hæren, fortsatte i det økonomiske liv og er nu trengt inn i politikken også. Komintern har i 1935 innstillet sig på en hel ny måte, idet den har sett kommunismens tilbakegang overalt i Europa og derfor sluttet en slags koalisjon med venstre — et standpunkt så fjern fra den kommunistiske ortodoksi, at det kun kan være diktert av absolutt tvingende årsaker, hvorav nasjonalismens seirende fremgang i Tyskland vel er en av de sterkeste. Religionsforfølgelsene finner derimot stadig sted — kommunismen hverken kan eller vil tåle en åndelig makt ved siden av sig. Laval vites under sitt besøk i Russland å ha talt de katolske franskfødte presters sak, men forgjeves. Dog kan ingen forfølgelse undertrykke det russiske folks religiøse bevissthet — ja, man ser endog en gjenopblussing av et nytt lægmansapostolat idet mange studenter drar gjennom hele landet og utfolder en sann katakombevirksomhet blandt arbeidere og bønder.

Frankrike

har ennå ikke ratifisert noget forbund med Russland tross dette har vært ventet og fra mange kanter fryktet. Det ser ut til at man nærer en berettiget engstelse for en russisk påvirkning av de indrepolitiske forhold, og at denne engstelse opveier det plus som Russland kunde tilføre Frankrikes stilling utad. Dertil kommer at store kretser har sin oppmerksomhet heftet på England. Det radikale parti som i årtier har dirigert Frankrikes politikk, har spaltet sig i en borgerlig høire og en sosialistisk venstre gruppe samtidig med at marxistene rører kraftig på sig. De gikk frem ved prøvevalgene, hvilket fikk en stor gruppe av de radikale til å gripe den nødsutvei å henvende sig til høire, danne endog en regjering ut fra denne fraksjon. Dette fremkalte opprettelsen av «Folkefronten», som anså det republikanske prinsipp å være i fare og derfor optok i sig alle elementer fra det ytterste venstre til og med kommunistene. Med henblikk på de kommende valg i våren 1936 har høires unge fremadstrebbende politiske krefter sluttet sig sammen i ligaer som i tilfelle revolusjonære fremstøt skal stå til statsmaktens disposisjon og opprettholde ordenen. De neste valg vil vise om disse ligaer — hvorav «Ildkorset» teller det største antall medlemmer, vil ha vunnet folkets brede lag for sine ideer. Den gledeligste av alle foreteelser er dog at laisismen synes helt på retur mens det katolske Frankrike utfolder en intens virksomhet. Navnlige ungdommen i by og land slutter sig til de katolske bevegelser. Lavals besøk i Vatikanet og kardinal Pacellis festlige mottagelse i Lourdes tas også som en tilnærmelse mellom Stat og Kirke — som et tegn på en mulig nyorientering av staten i kristen ånd.

Tyskland

har holdt og holder sig meget reservert i sin utenrikspolitikk, hvilket ikke er ensbetydende med at det forholder sig passiv. Dets mål er selvfølgelig revisjonistisk: en grundig og avgjørende revisjon av Versaillestraktaten så snart landet står rustet til med makt å kunne understøtte sine fordringer. Imidlertid fortsetter «der Führer» innadtil sin kamp for nasjonalismens

ideologis absolutte seier — og forfølgelsene mot anderledestenkende og troende ikke alene fortsetter, men tar til i styrke. Hans régime har inntil nu betydd en hedenskapens erupsjon mot kristendommens bærende tanker selv om man fra offisielt hold ennå søker mest mulig å dekke over dette faktum ved hjelp av en viss teoretisk liberalistisk holdning. Praksis viser dog den sanne innstilling.

England.

Den katolske Kirke har i dette land en innflytelse og nyter en anseelse som ikke står i forhold til at kun 6% av befolkningen bekjenner sig til den. En undtagelse danner dog Skotland og provinsen Ulster i Nord-Irland, hvor der ifjor forekom virkelige katolikkforfølgelser som gikk på liv og eiendom løs. Sosialt er katolikkene helt likestillet med de anglikanske — selve Londons Lord-Mayor er katolikk. Det samme er tilfellet i Irlands offentlige liv.

Østerrike.

Efter forfatningen av 1934 skal «den kristne tanke under alle omstendigheter være den rådende uten at den enkeltes samvittighetsfrihet må trues.» 1935 blev en alvorlig prøve for denne kristne oppbygningsvilje. Forbundskansler dr. Schuschnigg karakteriserte vanskelighetene da han uttalte om katolikkenes forhold til staten: «Det gjelder ikke om å kunne citere vår tids store sosiale budskap: Quadragesimo anno og i den integrale katolisismes navn ved enhver anledning å opstille et fordringsfullt program — men det kommer an på at man forstår dette store budskap.» Og generaldirektøren for den katolske aksjon talte i et møte om «krefter som stadig under påskudd av objektivitet arbeider på å motarbeide all positiv religiøs virksomhet ved å legge an på å få utskjaltet katolikkenes innflytelse.»

Spania.

Det spanske folk og staten er på vei tilbake til Kirken. Den katolskvennlige innstilling som også mer og mer kommer til orde i de offisielle kretser, gir sig utslag i en planmessig ophevelse av kulturkamplovene og i en velvillig imøtekommenhet overfor katolske andragender — likesom de førende personligheter ved mange offisielle leiligheter har talt om «Kirkens velgjørende innflytelse på det offentlige liv» og over «de nuværende mindre gode erfaringer med en oppdragelse uten religion.» At kulturkampen holder på å avblåses viser også erkebiskopen av Toledos utnevning til kardinal. Vel fastholder regjeringsdekretet av 22. juni om forfatningsforandringen fast på det republikanske prinsipp om adskillelse av Stat og Kirke — men det har allikevel en vidtrekkende betydning for Kirken og det kirkelige liv i Spania, idet det ophever undtagelseslovene og dermed byr en mulighet for at det gjennom lange tider forberedte konkordat kan bli undertegnet og regulere forholdet mellom Stat og Kirke på betryggende måte.

Portugal.

Her gjør de samme bestrebelse sig gjeldende, der navnlig gir sig utslag i regjeringens kamp mot Frimurerne, som i 1910 tilsa Kirken en bitter utryddelseskamp. Flere losjer er før blitt oppløst av regjeringen — ved begynnelsen av 1935 oppløstes de gjestående 60 losjer.

Polen.

På grunn av at katolikkene utgjør 75 % av hele befolkningen og på grunn av konkordatet med den Hellige stol samt på grunn av sin nye forfatning av april 1935 må Polen betraktes som en helt katolsk stat. Det er særlig den ifjor avdøde marskalk Pilsudski man har å takke for at konkordatet av 1925 kom istand. Han var sikker på at Polen som de kristne staters bolverk mot det bolsjevistiske anarki måtte kunne gjøre regning på støtte og hjelp fra den katolske Kirke, verdens største moralske makt, og han fikk rett. Samtidig er der inntruffet en religiøs fornyelse i landet, som har bredt sig til alle kretser og som har inspirert landets primas, kardinal Hlond til følgende uttalelse: «Kirken er ikke mer et begrep, den er en indre oplevelse.»

Jugoslavia.

Gjennom undertegnelse av et konkordat ifjor i juli og ved å la sin innenriksminister delta offisielt i den eukaristiske nasjonalkongress i Laibach, har den jugoslaviske stat vist at den anerkjenner den katolske Kirkes positive innsats for det nasjonale liv. Imidlertid er der stadig friksjonsstoff tilstede idet de ortodokse, tross det at de ikke er i absolutt flertall dog sitter inne med alle hovedstillingene i statsforvaltningen og søker så godt de kan å få nivellert all religiøs forskjell til gunst for sig selv og sin trosbekjennelse.

Bulgaria.

Her omfatter den katolske Kirke ikke engang 1 % av befolkningen, men staten tilgodeser den dog med skattefrihet og understøttelse av deres institusjoner. Man savner dog en juridisk formulert overenskomst mellom den og Kirken.

Albania.

Forholdet mellom Stat og Kirke her er stadig meget spent — og da regjeringen tross det at den 1921 forpliktet sig til å respektere minoritetens rettigheter og tillate opprettelsen av katolske skoler dog har dekretert at kun de ortodokse og muhammedanerne — de siste med sterke innskrenkninger og vilkårlige inngrep — blir tilstått offentlig beskyttet religionsutøvelse — har de albanske katolikker nu innsendt klage til Folkeforbundet.

Tsjekkoslovakiet.

I dette land er inntruffet en gledelig forandring i kirke- og kulturpolitikken. Offentlighetens endrede holdning overfor den katolske Kirke gav sig utslag i den store deltagelse i den nasjonale katolikkongress juli 1935, hvor regjeringen var offisielt representert.

Meksiko.

Skjønt Kirken i Meksiko har tilsagt sin positive hjelp til folkets kulturelle og sosiale utvikling nekter regjeringen dog stadig å tilstå almindelig religionsfrihet og arbeider for å avskaffe all religion på samme måte som Sovjet-Russland. De håp som man hadde satt til den nye regjeringens tiltreden juli 1935 er alle blitt skuffet tross den katolske verdensopinion, og tross U. S. A.'s inntrengende henstilling, er der ikke inntrådt noen kursendring. Katolikkenes stilling er like fortvilet her som i Russland.

St. Thøger.

Alle som hadde den glede å være tilstede ved kirkevigslen i Kristiansand, vil huske den danske «naboprest» pater Brentigani fra Aalborg og den spirituelle tale han holdt under festen og hvori han fremhevet som en av grunnene til at han var kommet, at hans sogn omfattet landskapet Thy, hvis navn var utledet av St. Thøger, som kom fra Norge til stedet og der preket kristendommens budskap. Pater Brentiganis varme og manende ord kaldte minnet om denne helgen frem i sinnet hos mange av tilhørerne uten at de dog klart erindret hvem og hvad St. Thøger var. På opfordring skal vi derfor opfriske kjennskapet til ham, idet vi ytterligere henviser til nr. 1 av «St. Olav» for 1930, hvori cand. theol. & mag. Niels Hansen i anledning det da forestående St. Olavsjubileum skriver om helgenen, St. Olavs hirdkapellan.

St. Thøger var som sagt den danske landsdel Thys berømte værnehelgen gjennom middelalderen — men han var tillike æret og aktet over hele riket. Han var av fornem slekt fra Thüringen — følte tidlig prestekall og tilegnet sig allsidige kunnskaper. Etter å ha virket som prest i England kom han — som så mange av tidens engelske prester — som misjonær til Norge hvor man tok vel imot ham og hvor han utviste en flammende nidkjærhet for kristendommens sak. Kong Olav fikk høre om denne prest som var like så from som han var lærd og det varte ikke lenge før han blev knyttet til kongen personlig, idet han blev kapellan ved hilden. Og sagaen beretter at han «utførte omhyggelig sine embedsplikter ved å feire høitidene og preke og kongen hørte ham gjerne og omfattet ham med dyp kjærlighet».

Om han var med i selve slaget ved Stiklestad, vet vi ikke — det er dog sannsynlig da det hørte med til hans plikter som hoffkapellan å være sjelesørger for alle hirdmennene også i deres siste stund — men vi vet at han umiddelbart efter forlot Norge og drog til Danmark hvor han bosatte sig vesten for Limfjorden — en egn som var velkjent av alle nordmenn da de for det meste steg i land der, når de under de hyppige forekommende kamper mot de danske konger øvet strandhugst.

Sagaen beretter at Thøgers første kirke var av «Rør og kvist» og i den preket han «for å varme hjertene med himmelske vannstrømme». Sin enkle føde fikk han av befolkningen som «da de lærte hans ydmyke og kristelige sinn å kjenne, ydet ham hjelp i alle timelige ting». Han skal være død 24. juni 1065 og begravet i sin egen lille kirke.

Hans etterfølger — presten Ulfrik — opdaget at der hvilte en lysning om natten over denne grav og brente likesom små flammer om den. Det blev ham som et vidnesbyrd om at her måtte en helgen ha funnet hvile — og da menigheten var av samme tro blev det bestemt å sende en mann til paven med anmodning om å få Thøger anerkjent som helgen. Dette blev gjort, anerkjennelsen blev opnådd og man fastsatte dagen for den høitidelige handling å skrinlegge helgenens ben. Dette skulde gjøres av en biskop — men biskop Alfrik av Børglum vilde ikke komme. Da foretok Ulfrik skrinleggelsen selv den 30. oktober som siden blev St. Thøgers helgendag.

Imidlertid forteller legenden at om natten hadde Ulfrik et syn, idet en halt mann viste sig for ham og sa at han var den hvis ben var skrinlagt, hvilken handling hadde behaget Gud. «Men jeg halter fordi du har glemt en knokkel i min ene fot. Ta den op og du skal få din lønn!» Dagen efter gjorde Ulfrik som helgenen hadde sagt. Men den mektige biskop av Børglum anklaget ham for kongen — og denne befalte at saken skulde undersøkes og Ulfrik strengt straffes hvis det viste sig at de skrinlagte ben ikke var av en helgen. Biskopen drog med stort følge til Vestervig — men der skjedde så tydelige «jærtegn» til gunst for helgenen, at biskopen erkjente sin urett og «viste stor ærbødighet både for St. Thøger og kirkens velærverdige fader prest».

Omtrent 50 år efter disse begivenheter kom augustiner munkene til Vestervig hvor de bygget et stort kloster til hvis praktfulle kirke man i 1117 overflyttet helgenskrinet med St. Thøgers ben, mens St. Thøgers kirke fremdeles var sognekirken.

Selvfølgelig skjedde der mange undere ved hans gravkirke — et gammelt bruddstykke av et helgenskrift om ham forteller om en blinn kvinne som fikk sitt syn igjen da hun knelte for altret i hans kirke, og han hjalp ofte folk i fare på havet. Hvor ansett han var viser de store gaver som strømmet inn til klostret som takk for hans bistand. Også undergjørende kilder er knyttet til hans navn — og hvor sterkt et grep St. Thøger har hatt i folkesjelen sees best av at ennå for få år siden helbredet en gammel kone på egnen syke ved hjelp av vann fra St. Thøgers kilde.

St. Thøger har sannsynligvis ikke vært den første som preket kristendommen i Thy — han levde jo ca. 150 år efter Ansgar — men der er ingen tvil om at hans liv og forkynnelse styrket og fremmet troens sak på disse egne. Hans egen kirke er for lengst bare spor i jorden — men Vestervig klosterkirke er pietitsfullt restaurert og står den dag i dag.

Hvad utfretter St. Olavs Forbund?

Dette spørsmål kan man av og til høre fremsatt, og nu ved begynnelsen av det nye år kan det være av interesse og betydning å minne om det.

Som det heter i forbundets vedtekter har det «til formål å støtte den katolske Kirke i Norge i dens arbeide for å styrke, forsvare og utbre Hellig Olavs tro».

Forbundets virkemidler er for det første utgivelse av bøker og småskrifter som svarer til det ovennevnte formål. Les i dette nummer notisen om Småskrifter til sannhetens forsvar. Men i denne forbindelse vil vi ikke forsømme å fremføre «St. Olav»s særlige takk for den storslagne støtte forbundet har ydet bladet i 1935, nemlig med et bidrag på kr. 1000,— ett tusen kroner.

Dessuten organiserer forbundet møter med apologetiske foredrag. Dette skjer dels på initiativ av lokalforeninger dels ved utsendelse av foredragsholdere, hvor utgiftene bestrides av forbundet. Takket være dette tiltak har således de fleste av Norges byer kunnet høre dominikanerpater Lutz som foredragsholder.

Det er således tydelig at St. Olavs forbund utstrekker sin virksomhet til å omfatte hele landet, og det må nevnes at det legger særlig vekt på å tilgode de mest isolerte og vanskeligst stillede menigheter.

St. Olavs forbund og dets virksomhet fortjener derfor å støttes av alle Norges katolikker.

Hvorledes skal vi støtte det? Ved å bli medlem og ved prompte å betale årskontingenten som nu bare er kr. 4,— og kr. 2,— for medlemmer under 18 år, samt for andre medlemmer i en familie hvor husfaren er medlem.

Småskrifter til sannhetens forsvar.

St. Olavs Forbund utsender igjen to brosjyrer av mgr. dr. K. Kjelstrup. Det er for det første Kirken og bibelen, som nu er kommet i tredje oplag, et tydelig vidnesbyrd om hvor godt denne brosjyre har slått an. Den inneholder som bekjent en kort, men overbevisende imøtegåelse av de mange overfladiske fordommer angående Kirkens påståtte uvilje mot den hellige Skrift.

Det er for det annet en liten serie Spørsmål om Moderkirkens tro og lære. Dette er et særtrykk av noen av de Spørsmål og Svar som mgr. Kjelstrup har tilgodesett vårt blad med i det siste halve år og som har vært mottatt med den mest levende interesse av våre lesere. Dette lille hefte inneholder noen av de spørsmål som katolikker hyppigst

blir stillet av anderledes troende, og da man ikke alltid husker så lett hvor i «St. Olav» man har lest noe om det, vil denne lille samling, som forhåpentlig snart efterfølges av flere, sikkert bli til stor nytte.

Heftene som utbres gratis kan bestilles fra St. Olavs Forbunds Forlag, Munkedamsveien 5b, gjennom forbundets lokalforeninger eller ved henvendelse til sogneprestene.

H. J. I.

Spørsmål og svar.

(Under denne rubrikk vil en av våre medarbeidere, mgr. Kjelstrup i Kristiansand, svare på spørsmål som kan påregne almen interesse).

Pave og Antikrist.

Spørsmål: Er det fremdeles en almindelig opfatning blandt protestantiske teologer at Paven er Antikrist?

Leo.

Svar: Nei, på ingen måte. Når undtas enkelte småsekerter og fanatiske bibelterskere, hvis spesialitet er Apenbaringens bok og profeten Daniel, er de protestantiske bibelfortolkere nu enige om at denne påstand ikke kan opprettholdes.

Luther var den første som hevdet at Paven var Antikrist, og han mente dermed Pavens person — d. v. s. hele paverekken. Før ham hadde riktignok også Albigen-serne, Valdenserne, John Wicklif og Johann Huss uttalt noe lignende, men hos dem var navnet «Antikrist» bare et skjellsord. I Luthers fotspor fulgte så en rekke lutherske teologer som henviste til Apenb. 13, 18 og innbildte sig at Verden skulde forgå i året 1866 — noe de mente å finne i Apenb. II, 3. Da denne profeti imidlertid ikke slo til, opgav de sine apokalyptiske fantasier som nyere sekter — f. eks. Adventistene — har gjenoptatt med den vildeste fanatisme og den mest ensidige bornerthet.

Også innen den anglikanske episkopale kirke var der en tid enkelte teologer som i dette stykke gikk i Luthers fotspor, blandt dem endog den berømte John Henry Newman som siden med mange andre fant veien til Moderkirken og blev kardinal. Interessant er det resonnement som, ifølge hans egen fremstilling, bragte ham til å opponere mot denne fortolkning av Apenbaringens bok:

1. Hvis Kristi Kirke nogensinne hadde vært i Antikrists makt, var Jesu store og herlige forjettelser ikke gått i oppfyllelse.

2. Protestantiske teologer var blitt drevet til å anse Paven for Antikrist av nødvendigheten. De måtte nemlig finne et populært svar på de tvingende argumenter den katolske Kirke kunde bringe i marken for sin guddommelige innstiftelse og sendelse.

3. Hvis Paven virkelig var Antikrist, hvordan kunde så Pavedømmet fostre så mange store og hellige menn og kvinner?

4. Kristus blev av fariseerne kalt Beelzebub. Skal Kirken lide som sin guddommelige stifter og brudgom, må den være forberedt på å døie en lignende medfart.

Til slutning et citat som tør vise hvad lutherske teologer nu mener om denne sak. Den avdøde dansk-lutherske bi-

skop P. Madsen, en ansett luthersk ekseget, skriver: «Setningen at pavedømmet er Antikrist er ganske ufor-svarlig. Det har jo ennu bevart den kristelige sannhets frelsende kerne, så talen om at tilbedelsen av Dyret er ett med djevletilbedelse (13, 4) og evig fortapelse (13, 8) er gansk uanvendelig på pavedømmet tilhengere. Billedets avgjørende trekk: fornektelsen av all tro på den oversanselige verden og forfølgelsen av alle der bekjenner Guds navn, mångler jo aldeles. Det er så langt fra at Paven nekter Gud og Kristus, at han tvertimot bygger sin makt alene på bekjennelsen av dem. Det dyriske, som ifølge den bibelske symbolikk betyr den absolutte fornektelse og den fullkomne nedsynken i det jordiske, kan umulig være Pavedømmets signatur. Likeså lite kan en skikkelse der i Apokalypsen først optrer under den syvende basun få sin oppfyllelse i et fenomen der strekker sig tilbake til Oldkirkens dager».

Denne uttalelse av biskop P. Madsen finner jeg gjengitt i en artikkel i «Aftenposten» fra sommeren 1928 av professor dr. Olav Moe som anfører den som et vidnesbyrd om hvad lutherske teologer nu mener om dette spørsmål. At Luthers disipler tar avstand fra sin kirkefars hatske og ukristelige nedrakning av Pavedømmet må jo glede enhver som med lengsel imøteser den dag da Kristi navns bekjennere atter samles om det samme alter og den samme prekestol som «én hjord under én hyrde».

K. K.

Sveriges Katolska Ungdomsblad.

Efter i ett år å ha nydt godt av «Hemmet och Helgedomen»s vern og utkommet som en særlig avdeling i dette blads spalter, starter «Sveriges Katolska Ungdomsblad» nu sin egen tilværelse, idet det den 8. januar er utsendt som et helt selvstendig 8-sidig blad i et tiltalende gråblått omslag og med pent typografisk utstyr på godt papir. Bladet aktes foreløbig utgitt som månedsblad — men efter første nummer å dømme vil det ikke forbause oss om det snart vil slå så fullstendig igjennem at det vil utkomme hyppigere.

Det første nummer innledes med en varm hilsen fra den svenske Kirkes overhyrde, hans høiærverdighet biskop Johannes Müller, til landets katolske ungdom, samt inneholder en «programtale» fra redaksjonen, som også retter en hjertelig takk til «Hemmet och Helgedomen» for bladets støtte i det første vanskelige år. Innholdet er forøvrig avvekslende og velredigert og lover godt for fremtiden. Redaktør er pater Bertrand Fens — i redaksjonen sitter ennvidere d'hr. Frans Hausl, Nils Nilzén og Hans Näsmark. Dens adresse er Engelbrekts-gatan 6 B, Stockholm. Abonnementspris kr. 2.50 pr. år.

«St. Olav» gratulerer sin unge svenske kollega og ønsker den mange rike og velsignede arbeidsår!

Herhjemme.

OSLO. — Hovedstaden stod søndag i de store begivenheters tegn: der var landskamper, sportsstevner, ekte norsk vintervær og sist — men ikke minst — generalforsamling i Halvardslaget. Der skulde velges helt nytt styre og valget hadde følgende utfall: de tre herrer Ivar Ruyter (formann), Peter Bongard og Kr. Tangstad blev gjenvalgt. Av damene hadde fru Litthauer og frk. Seglem bestemt frabedt sig gjenvalg. I deres sted valgtes fru Noréen og frk. Ruth Hvalsengen med fru Sørum som supleant. Etter generalforsamlingen et par timers koselig samvær i den beste stemning. Vi fikk høre herlig firhendig musikk av frkn. Kjellstrup og Waaler. De lovet begge å komme snart igjen, et løfte som gledet oss meget og som vi nok skal passe på blir holdt. Fru Nylund leste et par ting for oss — både alvorlig og muntert — med vanlig dyktighet.

— — — m.

OSLO. — O. K. Y. avholdt sitt første møte i det nye år søndag 19. januar. Kl. ½8 presis åpnet formannen møtet og kom med en del meddelelser til medlemmene. Derefter holdt pater Boers et interessant foredrag med tittel «Misjonsproblemer i kulturlandene». Pateren fortalte om de store vanskeligheter misjonærene har å kjempe med, og påpekte hvor stor hjelp det vilde være om den katolske ungdom hadde rede på sin tro, så de kunde forsvare den mot angrep. Foredraget høstet sterkt og fortjent bifall. Vi vil til ovenstående ord av pater Boers få meddele at O. K. Y.s studielag begynte sine studieaftener tirsdag 21. januar under ledelse av mgr. Irgens. Dette er et skritt i den riktige retning, ti her vil O. K. Y.s medlemmer få en god og nyttig orientering i sin tro.

E. M. O.

og derute —

TEZPUR, Nord-Indien. Mens koleraen raser har de katolske misjonærer utvist et sant heltemot. Hele befolkningen av de angrepne distrikter holdt på å forlate sine hjem, hvorved antagelig smitten var blitt bragt ennu videre utover. Man utsendte nu spesielle misjonærer til de verste egner og disse blev mottatt som sendebud fra himmelen. Misjonærene organiserte sykepleien, utdelte medicin og gikk inn overalt hvor deres hjelp trengtes — til befolkningens store forbauselse. Sakramentet blev gitt de døende — de levende fikk opmuntrende ord og effektive kjærlighetshandlinger alt i Guds navn. Ikke en gang, men mange ganger hørte man hedningene utbryte: «Dere er lykkelige, dere kristne som har fedre som ikke forlater dere i farens stund!» Mang konversjoner er blitt følgen av disse misjonærens opofrende virke — men ikke så få av disse Herrens sanne prester er selv fallt som offer for sykdommen.

INDIEN. — Ghandi har fornylig i et intervju med en representant for «International Fellowship Federation» rettet et skarpt angrep mot de kristne misjonærens virksomhet i Indien, idet han bl. a. uttalte: «Dag for dag befestes jeg mer og mer i den overbevisning at de store og rike kristne misjoner i Indien vilde kunde vise landet en virkelig tjeneste om de bestemte sig til å innskrenke sin virksomhet til det rent humanitære uten å ta sikte på å vilde omvende Indiens befolkning til kristendom. Ved hele dette omvendelsesarbeid ødelegges Indiens sociale struktur, som med alle slags mangler dog siden uminnelige tider har trosset alle ytre og indre stormer». Den nye erkebiskop av Madras mgr. Mathias S. C., har som svar på dette angrep utsendt

en klar og tydelig skrivelse, hvori han hevder at det er en villfarelse av Mahatma Ghandi å sette kristendommen på linje med sine egne eller andres personlige meninger. «Evangeliets forkynnelse er en plikt som er pålagt oss av kristendommens guddommelige innstifter. Vi har ingen tro på de konversjoner som opnås ved hjelp av materiell understøttelse eller på falske forestillinger, skjønt hinduene mener at våre gode resultater skyldes slike midler. Hr. Ghandis uttalelser om at alle de store religioner i verden er sanne er et utslag av den avskyelige indifferentismes ånd som i våre dager har så stor makt. Litt eftertanke må kunne overbevis enhver upartisk og opriktig forsker om at ikke alle religioner kan være like sanne. Sannheten er kun en og udeelig . . . Mahatmaen ønsker at vi skal innskrenke oss til å yde rent humanitære tjenester uten å arbeide på Indiens omvendelse. Men vi gjør ingen hemmelighet av hvad som er vårt første og største mål: å erobre Indien for Kristus. All kristen misjons egentlige opgave er jo å føre sjelene til Gud og vise dem veien til det evige liv. Og vi kan ikke innskrenke vårt arbeid til sociale virkefelter uten å gjøre oss skyldig i alvorlig pliktforsømmelse».

SPANIEN. Den av det ledende katolske dagblad «El Debate» oprettede journalistskole har i dette semester 282 elever, imellem hvilke der ikke alene finnes vordende journalister, men også folk som bivåner forelesningene for å få et sikkert grunnlag for sitt virke i lægapostolatets tjeneste. Der er følgende tre elevgrupper: 1) dem som tar det hele 4-årige kursuset utelukkende med journalistikken for øie — 2) akademikere som allerede har fast stilling, men ønsker å sette sig inn i katolsk pressearbeid — 3) personer som følger forelesninger over enkelte fag. Skolen har en årlig understøttelse av regjeringen på 25 000 pesetas.

KINA. De innfødte prester og legfolk i det apostoliske vikariat Tsining har i all hemmelighet foretatt en innsamling for å feire sin biskop mgr. Fans 25-års prestejubileum. Tross misjonens store fattigdom er der dog innkommet en betydelig pengesum. Mgr. Fan har disponert denne til beste for vikariatets tomme kasse og endel av pengene er allerede anvendt til å lindre følgene av de forferdelige naturkatastrofer som har rammet distriktet. Selve jubileet blev kun feiret ved en messe som blev sunget av den avholdte biskop og bivånet av en utallig skare troende som hadde fylt hele kirken og stod tett sammenpresset utenfor den for å bringe den elskede overhyrde sin hyldest.

WARSCHAU. Stanislaus Karpinski, den berømte polske flyver, fikk som bekjent sin berømmelse ved sin dristige flukt Asia—Afrika. Nu har han lagt iver på et ennu større foretagende, idet han har fløiet fra Polen til Australia. Han tilbragte hele dagen forut for ferden i det presteseminar hvor de unge studenter utdanner sig til prester for de polske emigranter verden over. Flyveren tilbragte mange timer i bønn foran kirkens alter og på selve avreisens dag lestes om morgenen en messe for en lykkelig hjemkomst. Kardinal Hlond, Polens primas, har gitt ham en håndskrivelse med til den katolske koloni i Australia.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Oslo.